SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Kooskõlastuse andmine lapsevanema või eestkostja nõusolekul lapse ajutiseks või perioodiliseks paigutamiseks asendushooldusteenusele pikaajalise asendushooldusteenusega samades ruumides

Sotsiaalhoolekande seadus § 45[5] lg 4 sätestas, et asendushooldusteenust ei tohi osutada samades ruumides neile lastele, kes viibivad teenusel pikaajalise ööpäevaringse teenusena ja neile lastele, kelle teenuse saamise aluseks on lapse hooldusõigusliku vanema või füüsilisest isikust eestkostja nõusolek.

2022. aasta aprillis täiendati sotsiaalhoolekande seaduse paragrahvi 45[5] lõikega 5, mis võimaldab asendushooldusteenuse (so hoolduspere, perekodu või asenduskodu) siseselt teha erandeid lõike 4 piirangust. Erandi tegemine on lubatud vaid juhul kui:

- paigutamist vajab juba peres kasvava lapse õde või vend;
- tegemist on olukorraga, kus lapse erakordselt suurest või eripärasest hooldus- ja abivajadusest tulenevalt on vajalik asendushooldusteenust osutada just konkreetses asendushoolduse peres[1].

Erandi tegemisel peavad olema täidetud järgmised tingimused:

- see on asendushooldusteenusel juba elavate laste huvides;
- selleks annavad nõusoleku peres elavate ja perre paigutatava lapse/laste seaduslikud esindajad;
- **see on eelnevalt kooskõlastatud Sotsiaalkindlustusametiga**.

Kooskõlastuse taotlemine

Sotsiaalkindlustusametilt kooskõlastuse saamiseks esitab paigutamist vajava lapse elukohajärgne omavalitsus Sotsiaalkindlustusametile vormikohase taotluse **ning** järgmised **lisadokumendid**, milles tuuakse välja paigutatava lapse teenusele suunamisega seotud

[1] *Silmas on peetud vaid neid olukordi, kus lapse vaimse või füüsilise tervise seisundist lähtuvalt vajab laps väga spetsiifilist koduvälist ajutist- või perioodilist hooldust (nt suure meditsiinilise abivajadusega lapsed), mille osutamise võimekus on tagatud vaid üksikutes asendushoolduse asutustes ja peredes. Erandi tegemine muudel eesmärkidel (nt teenuste kättesaadavuse probleemid kohalikul tasandil nt turvakodu puudumine) ei ole lubatud. Erandite kaalumisel tuleb jätkuvalt arvestada SHS piirangu algset eesmärki, milleks on vajadus tagada, et lühiajalist ja perioodilist teenust saavate laste liikumine ei oleks häiriv lastele, kelle jaoks teenus on pikaajaline ja püsiv lahendus.*

asjaolud ja erandi kohaldamise põhjendused:

- Lisa 1. Paigutatava lapse teenusele suunamisega seotud asjaolud ja teenusele suunamise vajaduse põhjendused (esitatakse taotluse vormil, eraldi dokumenti ei koostata)
- Lisa 2. Sama peres juba elavate laste eestkostjate põhjendatud nõusolekud
- Lisa 3. Teenuseosutaja, kuhu laps paigutatakse, põhjendatud valmisolek lapse vastu võtmiseks ning lapse ajutuseks või perioodiliseks hooldamiseks

NB! Kui lapse paigutamise tulemusena kaasneb olukord, kus selle järgselt on peres rohkem lapsi, kui on seadusega üldreeglina lubatud[2], tuleb vastav asjaolu taotluses ära märkida . Eraldi taotlust enamaarvuliseks paigutuseks esitama ei pea.

Kõik nõusolekud peavad olema digitaalselt allkirjastatud.

Taotlusele lisatavad dokumendid tuleb salvestada teenust vajava lapse aktiivse juhtumimenetluse juurde STAR-is.

Taotlus tuleb esitada digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil
info@sotsiaalkindlustusamet.ee

Kooskõlastuse menetlemine

Kooskõlastuse andmiseks tutvub Sotsiaalkindlustusameti (SKA) laste heaolu osakonna peaspetsialist kohaliku omavalitsuse esitatud taotluse, STAR-s esitatud lisadokumentide ning taotluses viidatud STAR juhtumimenetlus(t)es olemasoleva informatsiooniga. SKA kujundab arvamuse hiljemalt 30-e päeva jooksul kui ei teki lisaküsimusi või täpsustusi. Vajadusel palutakse kohalikul omavalitsusel taotlust või STAR juhtumimenetluse juures olevaid lisadokumente täiendada või esitada lisainformatsiooni ja -dokumente. Seisukoha kujundamiseks võib SKA laste heaolu osakonna peaspetsialist, lisaks esitatud dokumentidele, võtta ühendust asjaolude täpsustamiseks asendushooldusteenuse osutajaga ja/või paigutatava lapse ja peres elavate lastega, eelnevalt informeerides sellest paigutatava ja teenusel viibivate laste eestkostjaid. Eelneva tulemusena annab SKA taotluse esitanud kohalikule omavalitsusele kirjaliku arvamuse lapse (laste) paigutamise kohta.

---

[2] *Sotsiaalhoolekande seaduse § 45[7] lg 1 ja § 45[8] lg 1 kohaselt võib asendushooldusteenusel perekodus ja asenduskodus olla samal ajal kuni kuus last ning § 45[6] lg 2 kohaselt võib hooldusperes olla 4 hooldatavat, sealhulgas hooldaja enda kuni 14-aastased lapsed ja teised hooldamist vajavad isikud. Sama seaduse § 45[7] lg 1 ja § 45[8] lg 1 järgi võib asendushooldusteenuse osutamisel* ***perekodus ja asenduskodus*** *olla rohkem kui kuus last juhul, kui see on asendushooldusel olevate laste huvides ja selle jaoks annavad nõusoleku perre paigutatud ja perre paigutatavate laste eestkostjad ning see on kooskõlastatud Sotsiaalkindlustusametiga. Sama seaduse § 45[6] lg 3 kohaselt võib asendushooldusteenuse osutamisel* ***hooldusperes*** *olla rohkem kui neli last juhul, kui see on asendushooldusel olevate laste huvides ja selle jaoks annavad nõusoleku perre paigutatud ja perre paigutatavate laste eestkostjad ning see on kooskõlastatud Sotsiaalkindlustusametiga.*

Soovitused, mida lisadokumente koostades silmas pidada

Lisa 1. Paigutatava lapse teenusele suunamisega seotud asjaolud ja teenusele suunamise vajaduse põhjendused (esitatakse taotluse vormil, eraldi dokumenti ei koostata)

- Lapse teenusele suunamise eesmärk ja teenuse sobivus lapse vajadustest lähtuvalt - millest lähtuvalt peab lapse just taotluses välja toodud teenusele paigutama, miks see on lapsele parim.
- Lapse taust - kus laps on eelnevalt elanud/viibinud (kodus, turvakodus vm), milliseid teenuseid on lapsele osutatud, lapse juhtumiplaan.
- Bioloogiliste vanemate taust ja vajadused – miks vanemad andsid nõusoleku lapse paigutamiseks, kas vanemad saavad paigutuse perioodil abi või tuge. Perega sõlmitud kokkulepped ja edasised plaanid.
- Kuidas toetatakse lapse ja tema bioloogilise perega suhet lapse teenusel viibimise ajal.
- Paigutatava lapse arvamus (kui seda võimaldab lapse vanus ja/või arengutase).
- Last paigutava lastekaitsetöötaja põhistatud seiskoht teenusel viibivate laste ja teenusele paigutatava lapse eripärade ja isiksuste kokkusobivusest ning teenuseosutaja valmisolekust.

Lisa 2. Samas peres juba elavate laste eestkostjate põhjendatud nõusolekud

- Ülevaade iga lapse juhtumiplaanist tulenevast abivajaduse kirjeldusest.
- Laste arvamused, mis sisaldavad hinnanguid praeguse ja tulevase olukorra kohta (kui uus laps perre ajutiselt tuleb) (kui seda võimaldab lapse vanus ja/või arengutase).
- Vajadusel kutsub last paigutada sooviv eestkostja kokku teiste teenusel viibivate laste eestkostjate ja asendushooldusteenuse osutajaga võrgustikukohtumise.
- Sobib ka võrgustikukohtumise protokoll, mis on kõikide osapoolte poolt digitaalselt allkirjastatud, sel juhul esitatakse ülevaade igast lapsest ja tema arvamusest protokolli lisadena.

Lisa 3. Teenuseosutaja, kuhu laps paigutatakse, põhjendatud valmisolek lapse vastu võtmiseks ja lapse ajutiseks või perioodiliseks hooldamiseks

- Lapse elukorraldus ning tema vajadustest ja soovidest lähtuva elukorralduse tagamine peres sees ja väljaspool pere teenusel viibimise ajal.
- Psühhosotsiaalne ja emotsionaalne keskkond – millised on peres laste omavahelised suhted ja kuidas võib uue lapse lisandumine olemasolevaid suhteid mõjuda, kuidas uus laps perre sobitub.
- Last hooldavate isikute valmisolek uue lapse perre tulekuks.
- Kinnitus, et eluruumid või teenuse osutamise ruumid vastavad õigusaktides sätestatud nõuetele:
    - hoolduspere eluruumidena kasutatavate ruumide vastavuse ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud eluruumile esitatavatele nõuetele;
    - asendushooldusteenuse osutamisel asenduskodus või perekodus teenuse osutamise ruumide, nende sisustuse, maa-ala ja teenuse, sealhulgas toitlustamise vastavuse rahvatervise seaduse § 8 lõike 2 punkti 8^1 alusel kehtestatud teenuse

osutamise nõuetele.

Täpsema info saamiseks palume pöörduda laste heaolu osakonna asendushoolduse talituse peaspetsialist Andres Julle poole: e-post andres.julle@sotsiaalkindlustusamet.ee, telefon 5198 2801või laste heaolu osakonna asendushoolduse talituse juhtivspetsialisti Elo Tenusaar poole: e-post elo.tenusaar@sotsiaalkindlustusamet.ee, telefon 51903792.